

Ministry of Social Affairs and
Employment

Niniejsza broszura jest dostępna w różnych językach na
stronach internetowych: www.nieuwinnl.nl i
www.newinthenetherlands.nl

Nowości w Holandii

Europejska migracja zarobkowa

Broszura informacyjna

Jeśli są Państwo obywatelami Unii Europejskiej, Lichtensteinu, Norwegii, Islandii lub Szwajcarii i mają Państwo zamiar zamieszkać w Holandii oraz podjąć tu pracę, to niniejsza broszura jest skierowana właśnie do Państwa. Zatrudnienie obywateli Chorwacji, która 1 lipca 2013 roku stała się państwem członkowskim UE, odbywa się jeszcze na nieco innych zasadach. Więcej informacji można znaleźć w części broszury dotyczącej zatrudnienia w Holandii.

Witamy w Holandii. W niniejszej broszurze znajdą Państwo krótkie informacje o tym, jakie kroki należy koniecznie podjąć po przyjeździe – od zameldowania się w swojej nowej gminie, poprzez Państwa prawa i obowiązki jako pracownika czy przedsiębiorcy, po zasady życia w Holandii. Pragniemy w niniejszej broszurze przekazać Państwu jak najwięcej informacji. Podane w tekście adresy stron internetowych umożliwią szczegółowe zapoznanie się z wybranymi zagadnieniami. Niestety nie wszystkie informacje dostępne są po polsku, często jednak podane są w języku angielskim. Jeżeli zadzwonią Państwo pod numer telefonu podany w niniejszej broszurze, z reguły niestety nie ma możliwości kontaktu w Państwa języku ojczystym. Na ogół jednak można porozumieć się po angielsku. W nagłych sytuacjach prosimy o kontakt z Ambasadą RP w Hadze.

O co należy zadbać

Po przyjeździe do Holandii należy zadbać o parę ważnych spraw

Zameldowanie w gminie

Jeżeli mają Państwo zamiar przebywać w Holandii dłużej niż 4 miesiące, powinni Państwo zarejestrować się w Gminnej Ewidencji Mieszkańców (GBA) w gminie, w której Państwo mieszkają albo przebywają. Należy tego obowiązku dopełnić w ciągu pierwszych 5 dni pobytu, nie licząc dnia przyjazdu. Jeśli przebywają Państwo w Holandii już 4 miesiące, prosimy wówczas o niezwłoczne dopełnienie obowiązku meldunkowego – dokonuje się tego w urzędzie gminy.

Jeżeli w Holandii towarzyszą Państwu partnerka lub partner oraz dzieci, to również i oni powinni stawić się w urzędzie gminy celem dopełnienia obowiązku zameldowania się.

Celem zameldowania się należy zabrać ze sobą następujące dokumenty:

- Ważny dowód tożsamości (paszport lub dowód osobisty) każdej stawiającej się osoby.
- Umowę najmu lub kupna mieszkania w Holandii.
- Jeśli mieszkają Państwo u kogoś, to prosimy zabrać ze sobą oświadczenie sporządzone i podpisane przez tę osobę. Prosimy także zadbać o kopię jej dowodu tożsamości.

Urzędy gminy często proszą także o przedłożenie aktów urodzenia Państwa i Państwa dzieci, przetłumaczonych przez tłumacza przysięgłego na język angielski, niemiecki, francuski lub niderlandzki lub wyciągu na druku międzynarodowym. Akty urodzenia nie są obowiązkowe przy samym zameldowaniu. Dokumenty te można przynieść ze sobą od razu przy rejestracji w GBA, ale można je również dostarczyć w późniejszym terminie.

Zameldowanie w gminie jest bezpłatne i po dokonaniu go otrzymają Państwo numer ewidencyjno-podatkowy (BSN). Jeżeli planują Państwo pobyt w Holandii krótszy niż 4 miesiące, mogą Państwo wystąpić do urzędu skarbowego (Belastingdienst) o przyznanie numeru BSN.

Numer BSN, zwany również sofinummer, będzie Państwu potrzebny w wielu sytuacjach, na przykład w szpitalu, w szkole, w pracy czy w kontakcie z organami odpowiedzialnymi za ubezpieczenia społeczne. Prosimy zapoznać się z informacjami podanymi pod nagłówkiem „Numer BSN/sofi”.

Jeśli postanowią Państwo opuścić Holandię, wówczas mają Państwo obowiązek wymeldowania się z gminy. Jeśli przeprowadzają się Państwo w obrębie Holandii, należy zmianę miejsca zamieszkania zgłosić w swojej nowej gminie.

Obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne

Jeśli mieszkają lub pracują Państwo w Holandii, to są Państwo prawnie zobowiązani samodzielnie zadbać o holenderskie ubezpieczenie zdrowotne. Koszty opieki lekarza pierwszego kontaktu, lekarstw czy opieki szpitalnej pokrywane są częściowo z

polisy ubezpieczeniowej. Jeśli są Państwo ubezpieczeni w Polsce, również i wówczas muszą Państwo posiadać holenderskie ubezpieczenie zdrowotne. Polisę ubezpieczeniową wykupuje się w towarzystwie ubezpieczeniowym. Jakkolwiek pakiet podstawowego ubezpieczenia jest jednakowy we wszystkich towarzystwach, istnieją pomiędzy nimi różnice dotyczące wysokości składek. Istnieje również możliwość wykupienia ubezpieczenia uzupełniającego. Opłata składek ubezpieczeniowych leży w Państwa gestii. Dzieci do 18 roku życia są zasadniczo ubezpieczone bezpłatnie w ramach polisy swoich rodziców. Można również zapytać swojego pracodawcę, czy podpisał umowę dotyczącą ubezpieczenia grupowego, a jeśli tak, to czy istnieje szansa skorzystania z tego rozwiązania. Należy jednak zadbać o to, by osobiście wejść w posiadanie polisy ubezpieczeniowej. Jeżeli przyjeżdżają Państwo do Holandii nie w celu osiedlenia się, ale celem pracy przez okres krótszy niż 4 miesiące, nie mają Państwo obowiązku zameldowania się w gminie. Towarzystwo ubezpieczeniowe poprosi wówczas o zaświadczenie wystawione przez Państwa pracodawcę.

Więcej informacji o prawach i obowiązkach związanych z ubezpieczeniem zdrowotnym znajdują

Państwo na stronie internetowej www.government.nl/issues/health-issues/health-insurance.

Również strona www.verzekeringssite.nl/zorgverzekering oferuje informacje o różnych polisach ubezpieczeniowych.

Jeżeli Państwa wspólny dochód nie jest zbyt wysoki, być może mają Państwo prawo do częściowej rekompensaty kosztów w formie dodatku finansowego na poczet ubezpieczenia zdrowotnego (zorgtoeslag). Wysokość rekompensaty zależy od wysokości dochodu. Więcej informacji na stronie internetowej www.toeslagen.nl.

Rejestracja w Urzędzie Imigracji i Naturalizacji (IND)

Jeśli zamierzają Państwo przebywać w Holandii dłużej niż 3 miesiące, powinni Państwo zarejestrować się w Urzędzie Imigracji i Naturalizacji (IND). W tym celu należy skorzystać z infolinii IND

czynnej w dni robocze w godzinach od 9:00 do 17:00. Po wybraniu numeru 0900-1234561 należy skorzystać z opcji ustalania terminów spotkań (afsprakenlijn). Następnie otrzymają Państwo informację o terminie spotkania celem zarejestrowania się w oddziale IND w Państwa regionie.

Jeżeli przebywają Państwo w Holandii już ponad 3 miesiące, prosimy o bezzwłoczne zadbanie o rejestrację w IND. Po ustaleniu terminu spotkania otrzymają Państwo o tym powiadomienie. W piśmie zostaną Państwo poinformowani o dokumentach, które należy ze sobą zabrać. W czasie samego spotkania IND skontroluje, czy spełniają Państwo wszystkie stawiane wymagania. W przypadku pozytywnej oceny zostaną Państwo zarejestrowani i otrzymają potwierdzenie (naklejka w paszporcie).

Rejestracja w IND jest bezpłatna. Nie otrzymają Państwo żadnego osobnego dokumentu pobytowego. W roku 2014 zostanie zniesiony obowiązek rejestracji. Więcej informacji na stronie internetowej www.ind.nl.

Zatrudnienie w Holandii

W tej części broszury znajdują Państwo najważniejsze informacje dotyczące praw i obowiązków zarówno pracowników, jak i samodzielnych przedsiębiorców.

Pracownicy posiadający obywatelstwo krajów Unii Europejskiej, Lichtensteinu, Norwegii, Islandii i Szwajcarii mogą pracować w Holandii bez pozwolenia na pobyt. Ich pracodawca nie musi posiadać pozwolenia na zatrudnienie cudzoziemców. Do 1 stycznia 2014 roku wyjątek stanowią pracownicy pochodzący z Bułgarii i Rumunii. Do tego czasu nie muszą posiadać pozwolenia na pobyt, ale ich pracodawca musi jednak wystąpić o pozwolenie na zatrudnienie, zanim uzyskają prawo pracy na terenie Holandii. Obywatelom Chorwacji nie wolno podjąć zatrudnienia bez pozwolenia na pracę.

Przygotowanie do przyjazdu do Holandii

Jeżeli planują Państwo osiedlić się w Holandii i tu podjąć pracę, mogą zwrócić się Państwo z prośbą o pomoc do europejskiej organizacji EURES. Organizacja ta udziela informacji o rynku pracy w Holandii, wakatach, poszukiwaniu pracy przez internet, warunkach zatrudnienia i zamieszkania, kontakcie z doradcami EURES oraz o (przejściowych) zasadach swobodnego przepływu pracowników w Europie. Więcej informacji mogą Państwo znaleźć na stronie internetowej www.ec.europa.eu/eures. Również na stronie www.werk.nl/werk_nl/werknemer/eu/working-netherlands można uzyskać informacje o poszukiwaniu zatrudnienia w Holandii, rynku pracy, procesie naboru, pomocy ze strony Jednostki Wykonawczej Ubezpieczeń Pracowniczych (UWV) i życiu w Holandii.

Zatrudnienie na etacie

Numer ewidencyjno-podatkowy (BSN/sofi)

Aby móc podjąć pracę w Holandii, muszą Państwo posiadać numer ewidencyjno-podatkowy.

Numer ten otrzymuje się przy zameldowaniu w urzędzie gminy. Jeśli nie są jeszcze Państwo zameldowani w gminie, prosimy bezzwłocznie zadbać o dopełnienie tego obowiązku. Jeżeli zamierzają Państwo przebywać w Holandii krócej niż 4 miesiące, mogą Państwo wystąpić do urzędu skarbowego o przyznanie numeru ewidencyjno-podatkowego. Więcej informacji można znaleźć na stronach internetowych www.burgerservicenummer.nl i www.belastingdienst.nl.

W okresie od końca 2013 roku do połowy 2014 roku wejdzie w życie inna procedura. Będą mogli się Państwo zarejestrować w ewidencji danych osobowych jako nierezydenci. W tym celu w 18

gminach będzie można dokonać rejestracji. Następnie otrzymają Państwo numer BSN. Numer sofi zostanie zniesiony.

Obowiązek legitymowania się

Przy podjęciu przez Państwa pracy, pracodawca poprosi o okazanie ważnego dowodu tożsamości. Pracodawca ma obowiązek przechowywania kopii Państwa dowodu tożsamości w swojej dokumentacji, a Państwo muszą być zawsze w stanie legitymować się w miejscu pracy.

Zatrudnienie przez biuro pośrednictwa pracy

Biuro pośrednictwa pracy, które zatrudni Państwa w Holandii, musi figurować w rejestrze handlowym Izby Handlowej. Odpowiedni zapis biura pośrednictwa pracy w rejestrze Izby Handlowej jest jednym z warunków zatwierdzenia jego działalności przez Zrzeszenie ds. Normalizacji Zatrudnienia (SNA). Daje to Państwu większą gwarancję, że są Państwo zatrudnieni za pośrednictwem wiarygodnego biura. Więcej informacji na stronach www.kamervankoophandel.nl i www.normeringarbeid.nl.

Biuro pośrednictwa pracy może należeć do organizacji branżowej, która kontroluje swoich członków w zakresie przestrzegania zbiorowego układu pracy (CAO) oraz określa obowiązujące ich kryteria jakościowe. Więcej informacji można znaleźć na stronach www.abu.nl, www.nbbu.nl i www.via-eu-com. Jeżeli jako pracownicy tymczasowi otrzymują Państwo wynagrodzenie niższe niż uposażenie wynikające z CAO, prosimy o kontakt z SNCU (Fundacja ds. przestrzegania CAO dla pracowników biur pośrednictwa pracy; www.sncu.nl, 0180-642530).

Wynagrodzenie

Jeżeli są Państwo pracownikami holenderskiej firmy, to znaczy, że Państwa wynagrodzenie płacone jest przez tegoż pracodawcę, który również w Państwa imieniu uiszcza podatek i składki. Te odliczane są przez pracodawcę z Państwa dochodu brutto, a następnie odprowadzane. Stąd Państwa dochód netto jest niższy niż brutto. Pracodawca ma obowiązek wykazania dokonanych potrąceń w specyfikacji Państwa wynagrodzenia.

Większość przedsiębiorstw objęta jest zbiorowym układem pracy (CAO). Jest to porozumienie zawarte pomiędzy pracodawcami a związkami zawodowymi w zakresie warunków objętych umową o pracę, które dotyczy wszystkich pracodawców i pracowników danej branży, a więc jest także wiążące dla zatrudnionych obcokrajowców. CAO określa nie tylko wysokość wynagrodzenia, ale także dodatek urlopowy, oraz ustawowy tydzień pracy. Jeżeli chcą się Państwo dowiedzieć, czy firma Państwa pracodawcy podlega zbiorowemu układowi pracy, mogą Państwo poprosić pracodawcę o udzielenie informacji lub zwrócić się do związków zawodowych. Państwa pracodawca zobowiązany jest wypłacać Państwu wynagrodzenie i dodatek urlopowy zgodnie z przyjętym CAO.

Jeżeli nie ma zbiorowego układu pracy, wówczas Państwa uposażenie nie może być niższe niż ustawowo określone minimalne wynagrodzenie i minimalny dodatek urlopowy. Pracodawcy nie wolno płać Państwu mniej.

Obowiązująca stawka dla osób poniżej 23 lat jest niższa niż dla pracowników powyżej tej granicy wiekowej. Strony internetowe www.rijksoverheid.nl/minimumloon i www.arbeidsinspectie.nl oferują więcej informacji na ten temat.

Jeżeli Państwa wynagrodzenie jest niższe niż to określone prawem, prosimy o kontakt z Inspekcją SZW (www.inspectieszw.nl) 0800-5151).

Jeżeli Państwa wynagrodzenie za pracę tymczasową jest niższe niż uposażenie wynikające z CAO, prosimy o kontakt z organizacją SNCU (Fundacja ds. przestrzegania CAO dla pracowników biur pośrednictwa pracy, www.sncu.nl) 0180-642530). Mogą się Państwo oczywiście również skontaktować ze związkami zawodowymi.

Czas pracy

Pracodawca nie może wymagać od Państwa pracy przekraczającej średnio 48 godzin w tygodniu. Oznacza to średnio nie więcej niż 10 godzin dziennie. Od czasu do czasu dozwolone są nadgodziny. W ciągu jednej zmiany wolno pracować maksymalnie 12 godzin, a w ciągu tygodnia 60 godzin. Jednak nigdy więcej. W godzinach pracy przysługują Państwu przerwy: jedna dłuższa lub kilka krótkich. Jeżeli pracują Państwo w godzinach nocnych, to średni czas pracy w tygodniu nie może przekroczyć 40 godzin. Więcej informacji uzyskają Państwo na stronie internetowej www.inspectieszw.nl. Jeżeli zmuszeni są Państwo pracować więcej godzin niż ustawa przewiduje, uprzejmie prosimy skontaktować się z Inspekcją SZW pod numerem telefonu 0800-5151.

Bezpieczeństwo miejsca pracy

Państwa pracodawca ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo miejsca pracy i ochronę zdrowia pracowników. W sytuacjach, które mogą zagrażać zdrowiu, pracodawca zobowiązany jest zadbać o środki ochrony osobistej, na przykład specjalną odzież, kask czy okulary ochronne. Nie mogą Państwo zostać za to obciążani jakimikolwiek kosztami. Strona internetowa www.inspectieszw.nl oferuje więcej szczegółowych informacji. Jeżeli Państwa zdaniem wykonują Państwo pracę, która może naruszać bezpieczeństwo, prosimy o kontakt z Inspekcją SZW pod numerem telefonu 0800-5151.

Wykorzystanie

Niestety zdarza się, że pracodawcy w Holandii wykorzystują migrantów zarobkowych. Dlatego należy bardzo uważać na to, co się podpisuje! Wykorzystanie charakteryzuje się pewnymi cechami, między innymi takimi jak: wyraźnie zaniżone wynagrodzenie, ciężkie lub niebezpieczne warunki pracy, mijanie się z prawdą, zastraszanie, ograniczenie wolności i zależność od pracodawcy.

Ważne jest wówczas zgłoszenie zaistniałej sytuacji do Inspekcji SZW (numer telefonu: 0800-5151) lub złożenie anonimowego meldunku pod numerem telefonu 0800-7000 (Anonimowy Punkt Meldunkowy). Osoby poszkodowane mogą uzyskać pomoc w zrzeczeniu FairWork (numer telefonu: 020-7600809).

Związki zawodowe

Pracując w Holandii, można rozważyć przynależność do związków zawodowych, które reprezentują Państwa interesy względem

pracodawcy. Poza tym mogą udzielić Państwu odpowiedzi na pytania dotyczące zbiorowego układu pracy (CAO), pomóc wypełnić deklarację podatkową czy poradzić w sprawach prawnych. Więcej informacji mogą Państwo uzyskać w samych związkach zawodowych, na przykład w FNV (www.fnv.nl) lub CNV (www.cnv.nl).

Zeznanie podatkowe

W Holandii należy płacić podatek dochodowy. Jeżeli są Państwo na liście płac, to pracodawca potrąca z Państwa dochodu kwoty na rzecz podatku. W niektórych przypadkach może to oznaczać, że w skali rocznej potrącono Państwu zbyt dużą kwotę z tytułu zobowiązań fiskalnych. Można wówczas złożyć zeznanie podatkowe. Oznacza to, że każdego roku, do dnia 1 kwietnia, należy złożyć w urzędzie skarbowym deklarację o dochodach za miniony rok. Jeżeli zapłacili Państwo za dużo podatku, nastąpi zwrot nadpłaty. Prosimy zapoznać się z informacjami na stronie internetowej www.belastingdienst.nl lub skorzystać z infolinii urzędu skarbowego pod numerem 0800-0534 lub skontaktować się z infolinią urzędu skarbowego ds. zagranicznych pod numerem +31 (0)55-5385385.

Należy również zadbać o to, aby ewentualne dodatki przyznane przez urząd skarbowy wpływały na Państwa własny rachunek bankowy. Prosimy zapoznać się z informacjami na stronie internetowej www.toeslagen.nl. Jeżeli mają Państwo zamiar opuścić Holandię, należy zawnocześnie zgłosić prośbę o wstrzymanie przyznanych dodatków.

Bezrobocie, choroba lub niezdolność do pracy

W przypadku gdy przestali Państwo pracować w Holandii wrócić Państwo najprawdopodobniej do swojego kraju. Być może przysługuje Państwu zasiłek dla bezrobotnych. Warunkiem podstawowym uzyskania tego świadczenia jest przepracowanie minimum 26 tygodni w okresie ostatnich 36 tygodni. Osoby korzystające z tego świadczenia mają obowiązek szukania nowego miejsca pracy.

Więcej informacji o zasiłku dla bezrobotnych (WW) oferują strony internetowe www.uvw.nl, i www.uvw.nl/internationaal.

W przypadku choroby pracodawca zobowiązany jest nadal wypłacać Państwu uposażenie, z tym że zobowiązanie to nie musi obejmować wypłaty za pierwsze 2 dni choroby. W okresie choroby powinni Państwo otrzymywać w każdym razie 70 procent swojego wynagrodzenia. Jest to związane z tzw. maksymalnym zarobkiem dziennym. Po 2 latach choroby zostanie przeprowadzona ocena

Państwa prawa do świadczenia z tytułu niezdolności do pracy zgodnie z Prawem o dochodach i częściowej (nie)zdolności do pracy (WIA).

W przypadku choroby i braku pracodawcy (na przykład przy zatrudnieniu przez biuro pośrednictwa pracy bez umowy o pracę na czas nieokreślony) mają Państwo prawo do pewnego rodzaju zapomogi chorobowej na mocy odpowiedniego prawa.

Zapraszamy do zapoznania się ze szczegółowymi informacjami dotyczącymi okresu chorobowego i świadczenia WIA na stronie internetowej www.uvw.nl i www.uvw.nl/internationaal.

Jeżeli chcieliby Państwo skorzystać ze świadczeń społecznych w Holandii (na przykład wystąpić o przyznanie zasiłku na bazie minimum socjalnego), warto dowiedzieć się w IND, czy będzie miało to wpływ na Państwa prawo pobytu. Prosimy zapoznać się z informacjami znajdującymi się pod nagłówkiem „Wypowiedzenie legalnego pobytu w Holandii”.

Niezależni przedsiębiorcy

Izba Handlowa

Jeżeli chcą Państwo założyć własną firmę, należy ją zarejestrować w Izbie Handlowej. Z reguły należy wcześniej umówić się na spotkanie. Rejestracji należy dokonać w tygodniu przed rozpoczęciem działalności, i nie później niż w pierwszym tygodniu jej prowadzenia. Na stronie internetowej www.kamervanakoophandel.nl znajdują Państwo więcej informacji.

Urząd skarbowy

Jeżeli chcą Państwo być samodzielnymi przedsiębiorcami w Holandii, należy wystąpić do holenderskiego urzędu skarbowego o tzw. zaświadczenie VAR, które poświadcza brak stosunku pracy. Za pomocą tego zaświadczenia urząd skarbowy wydaje swoją opinię oceniającą Państwa samozatrudnienie. W niektórych przypadkach urząd skarbowy może być zdania, że jednak jest mowa o stosunku pracy, co oznacza, że Państwa zleceniodawcy uznani zostaną za pracodawców, a więc będą zobowiązani odprowadzić za Państwa obowiązujące opłaty skarbowe i premie społeczne. Na każdym przedsiębiorcy spoczywa obowiązek samodzielnego uiszczania podatków i premii społecznych. Każdego roku, do dnia 1 kwietnia, należy złożyć deklarację podatkową wykazującą dochody za miniony rok. Więcej informacji mogą Państwo znaleźć na stronie internetowej www.belastingdienst.nl lub uzyskać pod numerem telefonu infolinii urzędu skarbowego 0800-0543 lub infolinii urzędu skarbowego ds. zagranicznych pod numerem +31 (0)55-5385385.

Życie w Holandii

Znajdą tutaj Państwo ważne informacje dotyczące praw i obowiązków mieszkańców Holandii.

Dowód tożsamości

W Holandii każdy musi być w stanie wylegitymować się. Dlatego są Państwo zobowiązani zawsze mieć przy sobie ważny dokument tożsamości. To może być paszport lub dowód osobisty, którego

nie należy oddawać na przechowanie pracodawcy lub pracownikom biura pośrednictwa pracy.

Mieszkanie

Jeżeli przyjadą Państwo do Holandii, a pracodawca nie zagwarantuje zakwaterowania, to muszą Państwo samodzielnie zadbać o dach nad głową. Aby móc wynająć mieszkanie, należy być zarejestrowanym w Gminnej Ewidencji Mieszkańców (GBA). Informacje na temat rejestracji można uzyskać w urzędzie gminy. Mieszkania wynajmowane są między innymi przez spółdzielnie mieszkaniowe. Aby w ten sposób uzyskać mieszkanie, należy się do takiej spółdzielni zapisać. Niektóre spółki mieszkaniowe zapiszą Państwa jako poszukujących lokum, pod warunkiem że figurują Państwo w GBA co najmniej rok. Inne spółki nie stawiają takiego wymagania. Istnieje również możliwość najmu mieszkania od właściciela prywatnego.

Czasami gminy odmawiają wpisania danej osoby do ewidencji mieszkańców, ponieważ przebywa ona na przykład w domku letniskowym. Zgodnie z prawem o ewidencji mieszkańców gminy zobowiązane są do rejestracji mieszkańców pod adresem ich faktycznego pobytu, również jeżeli jest to „polski hotel”, ośrodek wypoczynkowy czy kemping. Jeżeli zarejestrują się Państwo na adres ośrodka rekreacyjnego czy kempingu, istnieje ryzyko, że urząd gminy zabroni Państwu dłuższego tam pobytu.

Urzędy gminne mogą, na bazie Prawa mieszkaniowego, ustalać własną politykę przyznawania mieszkań i wynajmu pokoiów. Szczegółowych informacji udzielić może każdy urząd gminy.

Jeśli wynajmują Państwo mieszkanie, a koszt wynajmu jest zbyt wysoki w stosunku do dochodów, mogą Państwo ubiegać się o dodatek mieszkaniowy, pod warunkiem że figurują Państwo w Gminnej Ewidencji Mieszkańców (GBA). Strona internetowa www.toeslagen.nl oferuje szczegółowe informacje. Mogą Państwo także skierować swoje pytania, na przykład dotyczące wysokości opłat i Państwa praw jako najemców, do Komisji ds. najmu (www.huurcommissie.nl).

Opłaty i podatki gminne

W przypadku gdy sami Państwo zatroszczyli się o mieszkanie, zobowiązani są Państwo do płacenia opłat gminnych (na przykład za ścieki i odpady) oraz podatków (na przykład od nieruchomości (OZB) czy na rzecz gospodarki wodnej). Jeżeli pracodawca zadbał o lokum mieszkaniowe, warto z nim porozmawiać o tym, kto

uiszcza opłaty i podatki. Wysokość opłat i podatków jest różna w różnych gminach. Szczegółowe informacje mogą Państwo uzyskać we własnym urzędzie gminy.

Odpady

Każda gmina samodzielnie reguluje kwestie wywozu odpadów z gospodarstwa domowego, odpadów wielkogabarytowych, biologicznych, sprzętu AGD czy odpadów chemicznych. Państwa urząd gminny udzieli Państwu szczegółowych informacji o zasadach obowiązujących w Państwa miejscu zamieszkania.

Nauka języka

Każdy doskonale rozumie, że jak najszybsze nauczanie się języka niderlandzkiego może bardzo ułatwić komunikację w pracy (np. gdy chodzi o bezpieczeństwo), kontakt z jednostkami państwowymi czy rozmowy w szkole dzieci. Urząd gminy dysponuje informacjami o proponowanych kursach językowych, czasami organizowanych przez sam urząd gminy. Warto także zapytać pracodawcę o możliwości nauki języka.

Poza tym istnieją zestawy służące do samodzielnej nauki języka oraz poszerzenia wiedzy o Holandii, które składają się z książek, DVD, CD i informacji internetowych. Pozwolą one Państwu nie tylko nauczyć się języka na podstawowym poziomie, ale również pomogą szybciej odnaleźć się na rynku pracy i w społeczeństwie. Komplet do nauki „Zelf starten met Nederlands” (koszt: 75,50 euro) można zakupić wraz z pomocą w języku polskim, rumuńskim i bułgarskim. Porównywalny samouczek „Naar Nederland” (za 111,08 euro) oferuje pomoc między innymi w języku portugalskim, hiszpańskim, francuskim i angielskim. Zestawy do nauki można zakupić na stronie internetowej www.zelfstartenmetnederslnds.nl, gdzie podane są również szczegółowe informacje, lub na stronie www.naarnederland.nl. Oba komplety są również do nabycia w księgarniach (internetowych).

Link.oefenen.nl umożliwia naukę niderlandzkiego na podstawowym poziomie. Dla odbiorców indywidualnych dostęp jest bezpłatny.

Państwa samochód

Zabierają Państwo samochód do Holandii? Będą Państwo mieli obowiązek uiszczenia holenderskiego podatku drogowego (MRB) i być może również jednorazowego podatku rejestracyjnego (BPM). Pod pewnymi warunkami dopuszczalne jest zwolnienie z tych opłat. Więcej informacji na temat MRB i BPM można uzyskać, kontaktując się z urzędem skarbowym (www.belastingdienst.nl) auto en vervoer). Jeśli będą Państwo mieszkali w Holandii (miejsce stałego pobytu), mają Państwo obowiązek zarejestrować swój samochód w Państwowym Urzędzie ds. Ruchu Drogowego (RDW) (www.rdw.nl/nl/particulier/internationalvisitor) 0900-0739). RDW udzieli Państwu także informacji, kiedy powstaje obowiązek posiadania holenderskich tablic rejestracyjnych, a także poinformuje o wnioskach o wydanie prawa jazdy oraz wymianie Państwa prawa jazdy na holenderskie prawo jazdy. Więcej informacji na temat prawa jazdy uzyskają Państwo w swojej gminie.

Dzieci

Szkola i obowiązek nauki

Wszystkie dzieci i młodzież w Holandii mają prawo do nauki. W naszym kraju obowiązuje nakaz nauki na poziomie szkoły podstawowej i średniej. Oznacza to, że dzieci i młodzież w przedziale wiekowym od 5 do 18 lat uczęszczają do szkoły celem uzyskania dyplomu (tzw. kwalifikacji początkowych). Na stronie www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leerplicht znajdują Państwo więcej informacji.

Opieka nad dziećmi i lekcje języka

W Holandii istnieją żłobki i przedszkola dla dzieci w wieku od 0 do 4 lat, przedszkola przygotowawcze dla grupy wiekowej od 2 do 4 lat oraz placówki opieki pozaszkolnej przeznaczone dla dzieci w wieku od 4 do 12 lat. Dzieci przebywają w tych placówkach pod opieką profesjonalnego personelu.

Placówki opiekuńcze pomagają rodzicom łączyć pracę z obowiązkami rodzicielskimi. Aby zapewnić dzieciom dobry start w szkole podstawowej, placówki opiekuńcze oferują programy wspomagające naukę języka niderlandzkiego. 'Każdy urząd gminy dysponuje szczegółowymi informacjami na ten temat.

Jeżeli korzystają Państwo z pomocy placówki opiekuńczej, mają Państwo wówczas prawo do dodatku finansowego, częściowo refundującego koszty opieki pozadomowej. Na stronach internetowych www.toeslagen.nl i www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvang znajdują Państwo więcej informacji.

Szczepienia

W Holandii dzieci do 12 roku życia szczepione są ochronnie przeciw dwunastu różnym chorobom, w tym między innymi przeciwko żółtacze, tężcowi i heinemedinie. Szczepienia są nieobowiązkowe. Bezpłatne szczepienia wykonywane są w poradniach dziecięcych i przez Gminną Służbę Zdrowia (GGD) lub Centrum Młodzieży i Rodziny. 'Urząd gminy udzieli Państwu informacji o placówkach, gdzie można dziecko zaszczepić. Prosimy zapoznać się z informacjami o szczepieniach na stronie internetowej http://www.rivm.nl/Onderwerpen/Onderwerpen/R/rijksvaccinatieprogramma/National_Immunisation_Programme.

Poradnie dziecięce i doradztwo wychowawcze

Poradnie dziecięce stanowią część systemu opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą. Pracujący tam lekarze i pielęgniarki skrupulatnie śledzą stan zdrowia i rozwój dzieci do lat 4. Korzystanie z usług poradni dziecięcej jest bezpłatne. Gdy narodzone dziecko zostanie zapisane w urzędzie gminy, automatycznie otrzymają Państwo zaproszenie na konsultację w poradni dziecięcej. Następnie należy się umówić na pierwsze spotkanie. Często poprzedzone jest to wizytą pielęgniarki (wyspecjalizowanej w opiece pediatrycznej) u Państwa w domu. Wówczas to ona ustali z Państwem wizytę w poradni dziecięcej. Więcej informacji mogą Państwo uzyskać w swoim urzędzie gminy.

Większość holenderskich gmin oferuje rodzicom i dzieciom doradztwo w zakresie zdrowia, dojrzwania i wychowania. Specjalistyczne ośrodki dla młodzieży i rodziny (Centrum voor Jeugd en Gezin CJG) proponują nie tylko doradztwo i wsparcie, ale również pomoc zindywidualizowaną. Prosimy zapoznać się ze szczegółowymi informacjami podanymi na stronie internetowej www.cjg.nl.

Służba zdrowia

Opieka medyczna i socjalna

Jeżeli ktoś potrzebuje pomocy (medycznej lub socjalnej), może skorzystać z tzw. pomocy doraźnej, która bezzwłocznie zapewnia pacjentowi niezbędną pomoc. Pomocy takiej udzielają lekarze pierwszego kontaktu, dentyści, fizykoterapeuci czy pracownicy socjalni. Aby uzyskać opiekę innego typu, należy najpierw uzyskać skierowanie od kogoś z pomocy doraźnej. Najczęściej są to lekarze pierwszego kontaktu. Opieka socjalna może natomiast pomóc, gdy rodzą się pytania dotyczące warunków mieszkaniowych i życiowych, opieki czy wykształcenia. Szczegółowych informacji może Państwu udzielić urząd gminy.

Numer 112, obejmujący całą Holandię, jest numerem alarmowym policji, straży pożarnej i pogotowia ratunkowego.

Ubezpieczenie zdrowotne i lekarz pierwszego kontaktu

Mieszkając w Holandii, należy posiadać ubezpieczenie zdrowotne. Prosimy zapoznać się również z informacjami podanymi w części o ubezpieczeniach zdrowotnych. Każda polisa przewiduje udział własny w kosztach w wysokości 350 euro. Towarzystwo ubezpieczeniowe rozlicza także obowiązkowy wkład własny. Warto zapisać się jako pacjent u lekarza pierwszego kontaktu. Jego pomoc nie jest objęta obowiązkowym wkładem własnym. Zapisując się u lekarza domowego, uzyskuje się gwarancję dostępu do opieki medycznej. Z reguły istnieje wówczas również możliwość korzystania z pomocy doraźnej w godzinach wieczornych, nocnych czy w weekendy w gabinetach dyżurnych. Aby skorzystać z pomocy specjalistycznej, należy mieć skierowanie od lekarza pierwszego kontaktu. Na tej podstawie towarzystwo ubezpieczeniowe refunduje koszty opieki medycznej. Jeżeli nie zapiszą się Państwo jako pacjenci w praktyce lekarza pierwszego kontaktu i bezpośrednio zgłoszą się do szpitala, istnieje ryzyko, że zostaną Państwo tak czy inaczej odesłani do lekarza pierwszego kontaktu. Jeżeli uzyskają Państwo pomoc w szpitalu, która mogła być udzielona przez lekarza pierwszego kontaktu, zmuszeni będą Państwo zapłacić własny wkład. W każdym razie jest to droższe rozwiązanie.

Wypowiedzenie legalnego pobytu w Holandii

Jeżeli nie dysponują Państwo wystarczającym źródłem utrzymania lub jeżeli Państwa pobyt w Holandii stanowi nadmierne obciążenie dla systemu świadczeń społecznych, istnieje wówczas ryzyko – zgodnie z przepisami unijnymi – że Państwa legalny pobyt dobiegnie końca, co oznacza nakaz opuszczenia terytorium Królestwa Niderlandów.

Wypowiedzenie legalnego pobytu w Holandii może również nastąpić z racji dopuszczenia się czynu karalnego, co prowadzi do uznania danej osoby za niepożądaną. To również łączy się z nakazem opuszczenia Holandii i zakazem przebywania na terenie kraju. Złamanie tego zakazu może skutkować wszczęciem przeciwko Państwu postępowania karnego. Więcej informacji na stronie internetowej www.ind.nl.

Informacje uzupełniające oraz punkty pomocy

Nierówne traktowanie lub dyskryminacja

Holenderska Konstytucja zapewnia podstawowe prawa, które odnoszą się do każdego, kto znajduje się na terytorium Holandii. Artykuł 1 Konstytucji podaje, że „wszyscy przebywający w Holandii będą w jednakowych przypadkach jednakowo traktowani. Zakazana jest dyskryminacja ze względu na religię, światopogląd, przekonania polityczne, rasę, płeć czy na podstawie jakichkolwiek innych przesłanek”. Zasada ta obowiązuje między innymi w środowisku pracy. Pracownicy zatrudnieni w niepełnym wymiarze godzin lub na umowach czasowych nie mogą być inaczej traktowani niż pracownicy pełnoetatowi czy na umowach na czas nieokreślony. Jeżeli czują się Państwo nierówno traktowani lub dyskryminowani, mogą wnieść Państwo skargę do Kolegium ds. praw człowieka (College voor de Rechten van de Mens). Jest to bezpłatne. Można skontaktować się telefonicznie pod numerem 030-8883888 albo wysłać e-mail na adres: info@mensenrechten.nl. W przypadku dyskryminacji lub nierównego traktowania można także skorzystać z pomocy policji bądź jednostki ds. zwalczania dyskryminacji (ADV) w urzędzie gminy.

Ambasada/Konsulat

Polska Ambasada w Hadze dysponuje również informacjami o pracy i życiu w Holandii. W nieprzewidzianych okoliczności, na przykład w razie wypadku czy wejścia w konflikt z prawem, warto zwrócić się o pomoc do Ambasady. Pracownicy Ambasady mogą także udzielić szczegółowych odpowiedzi na pytania dotyczące podobieństw i rozbieżności przepisów obowiązujących w Holandii i w Polsce.

Informacja internetowa i telefoniczna

Migranda, zrzeszenie reprezentujące interesy migrantów zarobkowych z wszystkich krajów członkowskich UE, stworzyło system umożliwiający uzyskanie odpowiednich informacji w swoim języku ojczystym drogą internetową lub telefoniczną. Tematy poruszane w niniejszej broszurze mogą Państwo odnaleźć na ich stronie internetowej lub odsłuchać telefonicznie w swoim języku ojczystym. Można również skorzystać z opcji bezpośredniego połączenia z inną organizacją, na przykład ze związkami zawodowymi lub ośrodkami informacyjnymi czy jednostkami administracji państwowej, na przykład z Inspekcją SZW lub urzędem podatkowym. Numer telefonu: + 31 (0)85-4010440. Strona internetowa: www.migrada.nl.

Urząd gminy

Urząd gminy może udzielić Państwu pozostałych informacji o usługach gminnych, dotyczących na przykład wywozu śmieci czy miejsc parkingowych w Państwa miejscu zamieszkania.

Pozostałe informacje

Zapraszamy na stronę internetową www.rijksoverheid.nl

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Czerwiec 2013 r.

